THỰC TRẠNG VẬN DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG DẠY HỌC VIẾT ĐOẠN VĂN CHO HỌC SINH LỚP 2

Nguyễn Ngọc Thúy Quỳnh, Nguyễn Thị Hà Liên
Trường PTLC Vinschool Golden River, phường Sài Gòn, Thành phố Hồ Chí Minh
Email: quynhnnt.gdth035@pg.hcmue.edu.vn

Tóm tắt: *Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục, trí tuệ nhân tạo (AI) đang trở thành công cụ hỗ trợ tiềm năng trong việc cá nhân hóa học tập, nâng cao chất lượng dạy và học. Nghiên cứu này nhằm khảo sát thực trạng vận dụng AI trong dạy học viết đoạn văn cho học sinh lớp 2 tại hệ thống trường Vinschool. Nghiên cứu sử dụng phương pháp điều tra bằng bảng hỏi đối với 111 giáo viên đang trực tiếp giảng dạy lớp 2 tại 15 cơ sở trên toàn quốc. Dữ liệu thu thập được xử lí bằng phương pháp thống kê mô tả nhằm làm rõ mức độ sử dụng AI, những thuận lợi, khó khăn và nhu cầu hỗ trợ của giáo viên trong quá trình triển khai. Kết quả nghiên cứu cho thấy đa số giáo viên có thái độ tích cực đối với việc ứng dụng AI trong dạy học và sẵn sàng tiếp cận các công cụ mới. Tuy nhiên, việc vận dụng AI trong thực tiễn vẫn còn mang tính tự phát, chưa được định hướng bởi các quy trình sư phạm cụ thể. Những rào cản nổi bật bao gồm chi phí sử dụng công cụ AI, hạn chế về năng lực tích hợp AI vào hoạt động dạy học và thiếu nguồn học liệu hướng dẫn phù hợp. Kết quả nghiên cứu góp phần cung cấp cơ sở thực tiễn cho việc xây dựng các định hướng vận dụng AI nhằm nâng cao hiệu quả dạy học viết ở bậc tiểu học, đặc biệt là lớp 2.*

Từ khóa: *Trí tuệ nhân tạo, dạy học viết đoạn văn, học sinh lớp 2, thực trạng*

CURRENT PRACTICES FOR APPLYING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TEACHING PARAGRAPH WRITING FOR GRADE 2 STUDENTS

Abstract: *In the context of digital transformation in education, artificial intelligence (AI) is emerging as a promising tool for personalizing learning and enhancing the quality of teaching and learning. This study aims to investigate the current application of AI in teaching paragraph writing to Grade 2 students within the Vinschool system. The research employed a questionnaire survey involving 111 teachers who are directly teaching Grade 2 students across 15 campuses nationwide. The collected data were analyzed using descriptive statistical methods to examine the extent of AI utilization, as well as the opportunities, challenges, and support needs perceived by teachers during implementation. The findings indicate that most teachers hold positive attitudes toward the use of AI in education and are willing to adopt new technological tools. However, the actual application of AI remains largely unsystematic and has not yet been guided by clearly defined pedagogical procedures. Major barriers include the cost of AI tools, limited capacity to integrate AI into instructional practices, and a lack of appropriate guidance materials. The findings provide practical evidence for developing AI-based instructional approaches aimed at improving the effectiveness of writing instruction at the primary level, particularly for Grade 2 students.*

Keywords: *artificial intelligence, paragraph writing instruction, Grade 2 students, current situation.*

Nhận bài: 12/06/2026 *Phản biện: 12/07/2026* *Duyệt đăng: 15/07/2026*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ số đang tạo ra những thay đổi đáng kể trong lĩnh vực giáo dục. Trong đó, trí tuệ nhân tạo (AI) được xem là một trong những công nghệ có khả năng tác động mạnh mẽ đến hoạt động dạy học và học tập. Theo UNESCO (2023), AI không chỉ hỗ trợ cá nhân hóa quá trình học tập mà còn tạo điều kiện để người học nhận được phản hồi kịp thời, từ đó nâng cao hiệu quả học tập. Sự xuất hiện của công cụ AI tạo sinh đã mở ra nhiều cơ hội cho giáo viên trong việc thiết kế học liệu, tổ chức hoạt động học tập và hỗ trợ học sinh phát triển năng lực ngôn ngữ.

Trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, môn Tiếng Việt ở tiểu học hướng tới mục tiêu hình thành và phát triển năng lực giao tiếp cho học sinh thông qua bốn kĩ năng nghe, nói, đọc và viết (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018). Trong đó, kĩ năng viết giữ vai trò quan trọng trong việc giúp học sinh diễn đạt suy nghĩ, cảm xúc và bước đầu tạo lập văn bản. Ở lớp 2, học sinh không chỉ tiếp tục rèn luyện các kĩ năng viết cơ bản mà còn được yêu cầu viết các đoạn văn ngắn khoảng 4-5 câu theo những chủ đề gần gũi, phù hợp với trải nghiệm của bản thân. Đây được xem là giai đoạn chuyển tiếp từ việc viết các câu riêng lẻ sang tạo lập những đoạn văn có nội dung tương đối hoàn chỉnh, có sự liên kết giữa các câu và bước đầu đảm bảo tính mạch lạc. Vì vậy, việc tổ chức dạy học viết đoạn văn ở lớp 2 có ý nghĩa quan trọng đối với sự phát triển năng lực ngôn ngữ và tạo nền tảng cho hoạt động viết ở các lớp học tiếp theo.

Từ góc độ dạy học viết, nhiều nhà nghiên cứu cho rằng việc hình thành năng lực viết cần được tổ chức theo quy trình phù hợp với đặc điểm nhận

thức của người học. Quan điểm kết hợp giữa tiếp cận thể loại và tiếp cận quá trình nhấn mạnh việc giúp học sinh vừa nắm được đặc điểm cấu trúc của văn bản vừa trải qua các bước hình thành ý tưởng, viết nháp, chỉnh sửa và hoàn thiện sản phẩm viết (Tribble, 1996; Shih, 1986). Bên cạnh đó, việc gắn hoạt động viết với các tình huống giao tiếp cụ thể còn giúp học sinh nhận thức rõ ý nghĩa của việc viết và tăng hứng thú học tập (Richards & Rodgers, 2001). Đối với học sinh tiểu học, những định hướng này càng trở nên cần thiết do các em còn hạn chế về vốn từ, kinh nghiệm sống và khả năng tổ chức ý tưởng (Lê Ngọc Tường Khanh, 2016).

Trong bối cảnh đó, AI được xem là một công cụ có tiềm năng hỗ trợ quá trình dạy học viết. Một số nghiên cứu gần đây cho thấy AI có thể góp phần hỗ trợ học sinh tìm kiếm ý tưởng, mở rộng cách diễn đạt và tăng cường sự tự tin khi viết (Kızıltaş, 2025; Yasumoto, 2025). Đồng thời, AI còn có khả năng cung cấp phản hồi nhanh chóng, tạo điều kiện để học sinh điều chỉnh và hoàn thiện bài viết trong quá trình học tập (Yim, 2024). Tuy nhiên, bên cạnh những lợi ích tiềm năng, việc vận dụng AI trong dạy học viết cũng đặt ra nhiều vấn đề liên quan đến cách thức sử dụng, mức độ phù hợp với đặc điểm lứa tuổi và vai trò của giáo viên trong quá trình tổ chức hoạt động học tập.

Mặc dù việc ứng dụng AI trong giáo dục đang nhận được sự quan tâm ngày càng lớn, các nghiên cứu về vận dụng AI trong dạy học viết đoạn văn cho học sinh tiểu học, đặc biệt là học sinh lớp 2, vẫn còn tương đối hạn chế. Thực tiễn triển khai tại các nhà trường cũng cho thấy sự khác biệt về mức độ tiếp cận, năng lực sử dụng công cụ và cách thức tích hợp AI vào hoạt động dạy học. Vì vậy, việc khảo sát thực trạng vận dụng AI trong dạy học viết đoạn văn là cần thiết nhằm cung cấp cơ sở thực tiễn cho việc đề xuất các định hướng triển khai phù hợp.

Nghiên cứu này tập trung khảo sát thực trạng vận dụng trí tuệ nhân tạo trong dạy học viết đoạn văn cho học sinh lớp 2 tại hệ thống Vinschool. Trên cơ sở phân tích nhận thức, mức độ sử dụng và những khó khăn của giáo viên trong quá trình triển khai, nghiên cứu góp phần làm rõ những vấn đề đặt ra khi tích hợp AI vào dạy học viết, từ đó cung cấp cơ sở thực tiễn cho các định hướng ứng dụng AI trong giáo dục tiểu học.

II. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Nghiên cứu được thực hiện theo hướng tiếp cận định lượng, kết hợp với một số minh chứng định tính nhằm khảo sát thực trạng vận dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong dạy học viết đoạn văn cho học sinh lớp 2 tại hệ thống Vinschool. Phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi được lựa chọn vì cho phép thu thập dữ liệu trên diện rộng, đồng thời phản ánh tương đối đầy đủ nhận thức, kinh nghiệm và thực tiễn sử dụng AI của giáo viên trong quá trình dạy học.

Đối tượng tham gia khảo sát gồm 111 giáo viên đang trực tiếp giảng dạy lớp 2 tại 15 cơ sở thuộc hệ thống giáo dục Vinschool trên toàn quốc. Mẫu khảo sát có sự phân bố tương đối đa dạng về thâm niên công tác. Trong đó, nhóm giáo viên có từ 3 đến 5 năm kinh nghiệm giảng dạy chiếm tỉ lệ cao nhất (38,7%), tiếp theo là nhóm có từ 6 đến 10 năm kinh nghiệm (29,7%), nhóm dưới 3 năm kinh nghiệm (22,5%) và nhóm trên 10 năm kinh nghiệm (9%). Về khu vực công tác, giáo viên tham gia khảo sát đến từ cả ba miền của đất nước, trong đó miền Bắc chiếm 66,7%, miền Nam chiếm 30,6% và miền Trung chiếm 2,7%.

Công cụ thu thập dữ liệu chính của nghiên cứu là bảng hỏi trực tuyến được thiết kế trên nền tảng Google Forms. Dữ liệu được thu thập trong năm học 2025 - 2026 thông qua hình thức khảo sát trực tuyến. Tất cả người tham gia đều được thông báo về mục đích nghiên cứu và tham gia trên cơ sở tự nguyện. Các chỉ số về tần suất và tỉ lệ phần trăm được sử dụng để phân tích mức độ nhận thức, thực trạng sử dụng AI cũng như những thuận lợi và khó khăn mà giáo viên gặp phải trong quá trình triển khai. Trên cơ sở đó, nghiên cứu tiến hành tổng hợp, đối chiếu và phân tích các kết quả nhằm làm rõ thực trạng vận dụng AI trong dạy học viết đoạn văn cho học sinh lớp 2 tại hệ thống Vinschool.

III. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

3.1. Mức độ vận dụng AI trong dạy học viết đoạn văn lớp 2

Kết quả khảo sát cho thấy phần lớn giáo viên đã có trải nghiệm nhất định với các công cụ AI trong hoạt động dạy học. Trong đó, 74,8% giáo viên cho biết thỉnh thoảng sử dụng AI và 13,5% giáo viên sử dụng thường xuyên. Điều này cho thấy AI không còn là một công nghệ hoàn toàn xa lạ mà đã bước đầu được đưa vào thực tiễn giảng dạy. Cụ thể kết quả được trình bày tại Biểu đồ 1.

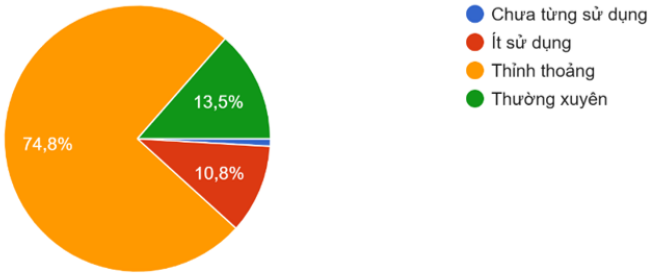

Biểu đồ 1. Mức độ giáo viên vận dụng AI trong dạy học viết đoạn văn lớp 2

Bên cạnh mức độ sử dụng thực tế, giáo viên cũng thể hiện thái độ tích cực đối với việc ứng dụng AI trong dạy học viết đoạn văn. Có 68,5% giáo viên cho biết sẵn sàng vận dụng AI nếu được cung cấp hướng dẫn cụ thể và 26,1% giáo viên khẳng định rất sẵn sàng triển khai công cụ này trong quá trình dạy học. Kết quả trên phản ánh nhu cầu tiếp cận các giải pháp công nghệ mới của giáo viên, đồng thời cho thấy tiềm năng mở rộng việc ứng dụng AI trong dạy học viết tại bậc tiểu học khi có sự hỗ trợ phù hợp về chuyên môn và kĩ thuật.

3.2. Mức độ phù hợp của các chức năng AI trong dạy học viết

Khi đánh giá mức độ phù hợp của các chức năng AI đối với hoạt động dạy học viết đoạn văn, giáo viên thể hiện sự đồng thuận cao ở nhiều khía cạnh khác nhau của quy trình viết. Cụ thể kết quả được trình bày tại Bảng 1.

Bảng 1. Mức độ phù hợp của AI khi hỗ trợ các khâu trong quá trình viết đoạn văn

Khâu hỗ trợ của AI	Rất phù hợp	Phù hợp	Ít phù hợp	Không phù hợp
Gợi ý ý tưởng và từ khóa theo chủ đề	54 (48,6%)	56 (50,5%)	1 (0,9%)	0 (0%)
Hỗ trợ giàn giáo (mẫu câu, cấu trúc đoạn)	49 (44,1%)	54 (48,6%)	7 (6,3%)	1 (0,9%)
Phản hồi tức thời cho bài viết	22 (19,8%)	73 (65,8%)	15 (13,5%)	1 (0,9%)
Sửa lỗi chính tả, dấu câu và diễn đạt	24 (21,6%)	73 (65,8%)	12 (10,8%)	2 (1,8%)
Gợi ý tiêu chí đánh giá theo mục tiêu bài học	31 (27,9%)	75 (67,6%)	5 (4,5%)	0 (0%)

Chức năng được đánh giá cao nhất là hỗ trợ gợi ý ý tưởng và từ khóa, với 99,1% giáo viên lựa chọn mức phù hợp hoặc rất phù hợp. Kết quả này cho thấy giáo viên nhìn nhận AI như một công cụ có khả năng hỗ trợ học sinh vượt qua những khó khăn ban đầu trong quá trình hình thành ý tưởng và phát triển nội dung bài viết.

Bên cạnh đó, 92,7% giáo viên đánh giá tích cực đối với chức năng cung cấp mẫu câu, cấu trúc hoặc các gợi ý mang tính định hướng. Đây là những hình thức hỗ trợ phù hợp với đặc điểm nhận thức của học sinh lớp 2, giúp các em từng bước xây dựng và hoàn thiện đoạn văn theo yêu cầu.

Ngoài ra, các chức năng hỗ trợ phát hiện lỗi chính tả, rà soát diễn đạt và cung cấp phản hồi cũng nhận được sự đồng thuận cao từ giáo viên, với tỉ lệ trên 85%. Điều này cho thấy AI có khả năng hỗ trợ giáo viên trong các hoạt động nhận xét và chỉnh sửa bài viết, đồng thời tạo thêm cơ hội để học sinh tự rà soát và hoàn thiện sản phẩm của mình.

Nhìn chung, các kết quả khảo sát cho thấy giáo viên đánh giá AI có tiềm năng hỗ trợ hiệu quả nhiều khâu trong quy trình dạy học viết. Đặc biệt, AI được xem như một công cụ hỗ trợ giúp học sinh mở rộng vốn từ, phát triển ý tưởng và nhận được phản hồi kịp thời trong quá trình tạo lập văn bản.

3.3. Khó khăn của giáo viên khi vận dụng AI trong dạy học viết đoạn

Mặc dù có thái độ tích cực đối với việc ứng dụng AI, giáo viên vẫn chỉ ra nhiều khó khăn trong quá trình triển khai thực tế. Cụ thể kết quả được thể hiện tại Biểu đồ 2.

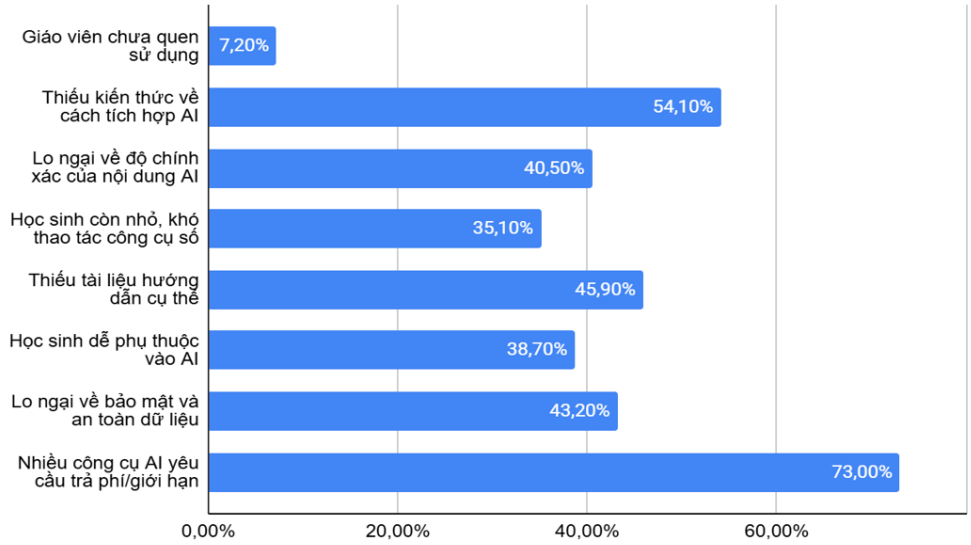

Biểu đồ 2. Những khó khăn của giáo viên khi vận dụng AI trong dạy học viết đoạn văn lớp 2

Rào cản được đề cập nhiều nhất là chi phí sử dụng công cụ AI. Có 73% giáo viên cho rằng việc phải trả phí hoặc bị giới hạn tính năng ở các phiên bản miễn phí ảnh hưởng đến khả năng ứng dụng thường xuyên trong dạy học. Đây là một trở ngại đáng kể đối với việc mở rộng sử dụng AI trên quy mô lớn trong nhà trường.

Bên cạnh đó, 54,1% giáo viên cho biết còn gặp khó khăn trong việc tích hợp AI vào các hoạt động dạy học một cách tự nhiên và hiệu quả. Kết quả này cho thấy nhu cầu được tập huấn, hướng dẫn và chia sẻ các mô hình vận dụng AI phù hợp với đặc thù môn Tiếng Việt ở tiểu học.

Ngoài các yếu tố về chi phí và năng lực sử dụng, giáo viên cũng bày tỏ lo ngại về nguy cơ học sinh phụ thuộc quá mức vào các gợi ý do AI tạo ra. Nếu không có sự định hướng phù hợp, học sinh có thể hình thành thói quen sao chép hoặc dựa dẫm vào câu trả lời có sẵn thay vì chủ động suy nghĩ và diễn đạt bằng ngôn ngữ của bản thân. Đây là vấn đề cần được quan tâm khi triển khai AI trong dạy học viết nhằm bảo đảm vai trò chủ thể của học sinh và duy trì mục tiêu phát triển năng lực ngôn ngữ một cách bền vững.

IV. KẾT LUẬN

Nghiên cứu đã phản ánh thực trạng vận dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong dạy học viết đoạn văn cho học sinh lớp 2 tại hệ thống Vinschool. Kết quả nghiên cứu cho thấy giáo viên đã bước đầu tiếp cận và vận dụng AI trong quá trình dạy học, đồng thời thể hiện thái độ tích cực đối với việc ứng dụng công nghệ này. AI được giáo viên đánh giá có khả năng hỗ trợ nhiều khâu của quá trình dạy học viết đoạn văn, đặc biệt là hỗ trợ hình thành ý tưởng, gợi ý từ khóa theo chủ đề, cung cấp mẫu câu, cấu trúc đoạn văn và hỗ trợ phản hồi, chỉnh sửa bài viết. Điều này cho thấy AI không chỉ được nhìn nhận như một công cụ công nghệ mà còn có tiềm năng hỗ trợ giáo viên tổ chức các hoạt động dạy học viết một cách linh hoạt và hiệu quả hơn.

Bên cạnh những tiềm năng đó, nghiên cứu cũng chỉ ra rằng việc vận dụng AI trong thực tiễn vẫn còn gặp một số khó khăn nhất định. Các rào cản về chi phí sử dụng công cụ, năng lực tích hợp AI vào hoạt động dạy học cũng như những lo ngại về nguy cơ học sinh phụ thuộc vào các gợi ý do AI tạo ra là những vấn đề cần được quan tâm khi triển khai AI trong nhà trường. Điều này cho thấy hiệu quả của AI không chỉ phụ thuộc vào khả năng của công cụ mà còn phụ thuộc vào định hướng sư phạm của giáo viên và cách thức tổ chức các hoạt động học tập phù hợp với đặc điểm nhận thức của học sinh tiểu học.

Từ những kết quả nghiên cứu, có thể thấy việc xây dựng các định hướng vận dụng AI phù hợp với đặc điểm học sinh lớp 2 là cần thiết. AI cần được xem là công cụ hỗ trợ quá trình học tập, góp phần phát triển năng lực viết và năng lực ngôn ngữ cho học sinh, thay vì thay thế vai trò tư duy và sáng tạo của các em. Kết quả nghiên cứu cũng là cơ sở thực tiễn để tiếp tục nghiên cứu và đề xuất các quy trình vận dụng AI trong dạy học viết đoạn văn ở tiểu học trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). Chương trình giáo dục phổ thông: Môn Tiếng Việt (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018). Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2025). Công văn số 3456/BGDĐT-GDPT ngày 18/8/2025 về hướng dẫn thực hiện Khung năng lực số cho học sinh phổ thông. Thư viện Pháp luật. https://thuvienphapluat.vn/cong-van/Giao-duc/Cong-van-3456-BGDDT-GDPT-2025-huong-dan-thuc-hien-khung-nang-luc-so-cho-hoc-sinh-pho-thong-668223.aspx

https://doi.org/10.1177/07356331251365187

Kızıltaş, Y. (2025). Integration of artificial intelligence (AI) into primary school students' writing skills: The impact of ChatGPT on creative writing and writing self-efficacy. Journal of Educational Computing Research, 0(0), 1–31.

Lê Ngọc Tường Khanh. (2016). Dạy học viết cho học sinh tiểu học. Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press.

Shih, M. (1986). Content-Based Approaches to Teaching Academic Writing. TESOL Quarterly, 20(4), 617–648.

Tribble, C. (1996). Writing. Oxford University Press.

UNESCO. (2023). AI and education: Guidance for policy-makers. UNESCO Publishing.

Yasumoto, M. (2025). A practical implementation of generative AI literacy education in elementary school Dialogic learning through AI-based poem feedback. Research Report of Informatics Education, 6(1), 14–18.

Yim, I. H. Y. (2024). A critical review of teaching and learning artificial intelligence (AI) literacy: Developing an intelligence-based AI literacy framework for primary school education. Computers and Education: Artificial Intelligence, 7, 100319.